

درس

مِنْ صَوْرَةِ هَاشِمِي خَرَسَانِي

درسی از آن جناب درباره‌ی اینکه زمین از مردی عالم به همهی
دین که خداوند او را در آن خلیفه، امام و راهنمایی به امر خود
قرار داده باشد، خالی نمی‌ماند.

باب (۱)

آیاتی از قرآن که بر این دلالت دارند.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی

آیه ۱۲

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى:

﴿وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ﴾^۱

ترجمه:

خداوند بلندمرتبه فرموده است:

«و کسانی که کافر شدند می‌گویند که تو پیامبر نیستی، بگو خداوند و کسی که علم کتاب نزد اوست به عنوان شاهد میان من و شما کافی هستند».

[ملاحظات]

۱. أَخْبَرَنَا يُوسُفُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْحِثْلَانِيُّ، قَالَ: سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: ﴿وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ﴾، فَقَالَ: شَهَادَةُ اللَّهِ كِتَابُهُ، وَإِنَّ بَيْنَ الرَّسُولِ وَأُمَّتِهِ شَهِيدَيْنِ: كِتَابَ اللَّهِ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ، وَهُوَ خَلِيفَةُ اللَّهِ فِيهِمْ بَعْدَ الرَّسُولِ، وَلَا تَعْدِمُهُمَا أُمَّتُهُ حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ، قُلْتُ: جَعَلَنِي اللَّهُ فِدَاكَ، فَقَدْ أَظْهَرْتَ لِي مِنْ كِتَابِ اللَّهِ مَا يُخْفُونَهُ! قَالَ: لَا يُخْفُونَهُ، وَلَكِنْ لَا يَتَدَبَّرُونَهُ، أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا! فَأَخَذَنِي الْبُكَاءُ، فَقَالَ: مَا لَكَ؟! قُلْتُ: أَسْفُ عَلَى النَّاسِ، فَإِنَّهُمْ لَمْ يَسْمَعُوا قَوْلَكَ، وَإِنَّهُ الْحِكْمَةُ وَفَصْلُ الْخُطَابِ، وَلَوْ سَمِعُوهُ لَاهْتَدَوْا، فَقَالَ: لَا تَأْسَفْ عَلَيْهِمْ، ﴿وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ﴾^۲ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ!^۳

ترجمه:

یونس بن عبد الله ختلائی ما را خبر داد، گفت: از منصور درباره‌ی سخن خداوند بلندمرتبه پرسیدم که می‌فرماید: «و کسانی که کافر شدند می‌گویند که تو پیامبر نیستی، بگو خداوند و کسی که علم کتاب نزد اوست به عنوان شاهد میان من و شما کافی هستند»، پس فرمود: شهادت خداوند کتاب اوست و هرآینه میان پیامبر و امتش دو شاهد وجود دارد: کتاب خداوند و کسی که علم کتاب نزد اوست و او خلیفه‌ی خداوند در میان آنان پس از پیامبر است و امتش هیچ‌گاه بدون آن دو نخواهند بود تا آن‌گاه که قیامت فرا رسد، گفتم: خداوند من را فدای تو گرداند؛

۱. الزعد / ۴۳

۲. الأنفال / ۲۳

زیرا چیزی از کتاب خداوند که پنهان می‌دارند را برایم آشکار کردی! فرمود: آن را پنهان نمی‌دارند، ولی در آن تدبیر نمی‌کنند، یا بر دل‌ها قفل‌هایی است!^۱ در این هنگام گریه‌ام گرفت، پس فرمود: تو را چه می‌شود؟! گفتم: برای مردم تأسّف می‌خورم؛ چراکه آنان سخن تو را نشنیده‌اند، در حالی که آن حکمت و فصل الخطاب است و اگر آن را می‌شنیدند، هدایت می‌یافتند، پس فرمود: بر آنان تأسّف نخور؛ «اگر خداوند در آنان خیری می‌یافت حتماً به آنان می‌شنواند و اگر به آنان می‌شنواند پشت می‌کردند، در حالی که رویگردان بودند»!

۲. أَخْبَرَنَا الْحَسَنُ بْنُ الْقَاسِمِ وَوَلِيدُ بْنُ مُحَمَّدٍ وَصَالِحُ بْنُ مُحَمَّدٍ وَعَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ وَغَيْرُهُمْ، قَالُوا: كُنَّا جَمَاعَةً عِنْدَ الْمَنْصُورِ، فَأَقْبَلَ عَلَيْنَا وَقَالَ: إِنَّ لِلَّهِ عَلَى النَّاسِ شَهِيدِينَ: كِتَابَ اللَّهِ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ، وَلَا يَكْفِيهِمْ أَحَدُهُمَا دُونَ الْآخَرِ، وَهَذَا قَوْلُ اللَّهِ: ﴿قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ﴾، ثُمَّ نَظَرَ إِلَى السَّمَاءِ فَقَالَ: اللَّهُمَّ هَلْ بَيَّنْتُ؟ فَدَاخَلْنَا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَمَّا قَالَ هَذَا، ثُمَّ رَجَعَ إِلَيْنَا وَقَالَ: إِنَّ الْأَرْضَ لَا تَحُلُو مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ، لِيَكُونَ شَهِيدِينَ بَيْنَ الرَّسُولِ وَأُمَّتِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ رَجُلٌ مِنْ عِتْرَةِ الرَّسُولِ أَهْلُ بَيْتِهِ، وَهَذَا قَوْلُهُ: ﴿إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ: كِتَابَ اللَّهِ وَعِتْرَتِي أَهْلَ بَيْتِي، إِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا لَنْ تَضِلُّوا بَعْدِي، وَإِنَّهُمَا لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ﴾، ثُمَّ نَظَرَ إِلَى السَّمَاءِ نَظْرَةً أُخْرَى فَقَالَ: اللَّهُمَّ هَلْ وَفَّيْتُ؟ فَأَخَذْنَا تَرْتَعُدُ مِنْ هَيْبَتِهِ لَمَّا قَالَ هَذَا كَأَنَّهُ لَيْسَ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا!

ترجمه:

حسن بن قاسم و ولید بن محمود و صالح بن محمد و دیگران ما را خبر دادند، گفتند: ما جماعتی نزد منصور بودیم، پس به ما روی نمود و فرمود: هرآینه برای خداوند بر مردم دو شاهد است: کتاب خداوند و کسی که علم کتاب نزد اوست و هیچ یک از آن دو آنان را از دیگری بی‌نیاز نمی‌کند و این سخن خداوند است که فرموده است: «بگو خداوند و کسی که علم کتاب نزد اوست به عنوان شاهد میان من و شما کافی هستند»، سپس به آسمان نگریست و فرمود: خداوندا! آیا تبیین کردم؟! پس از ترس خداوند چیزی به ما وارد شد که خداوند می‌داند هنگامی که این را فرمود، سپس به سوی ما بازگشت و فرمود: هرآینه زمین از کتاب خداوند و کسی که علم کتاب نزد اوست خالی نمی‌ماند، تا دو شاهد میان پیامبر و امتش تا روز قیامت باشند و کسی که علم کتاب نزد اوست مردی از عترت و اهل بیت پیامبر است و این سخن اوست که فرموده است: «هرآینه من در میان شما دو چیز

۱. اشاره به سخن خداوند که فرموده است: ﴿أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا﴾ (محمد/ ۲۴): «آیا در قرآن تدبیر نمی‌کنند، یا بر دل‌ها قفل‌هایی است؟!».

گران‌مایه را به جامی گذارم: کتاب خداوند و عترتم اهل بیت، اگر به آن دو متمسک شوید هرگز پس از من گمراه نخواهید شد و آن دو هیچ‌گاه از هم جدا نمی‌شوند تا آن‌گاه که نزد حوض بر من وارد شوند»، سپس بار دیگر به آسمان نگریست و فرمود: خداوندا! آیا به طور کامل ادا کردم؟! پس از هیبت او شروع به لرزیدن کردیم هنگامی که این را فرمود، انگار که در این دنیا نبود!

